

DE BA ZUIN

Stemmen uit „De Gereformeerde Kerken in Nederland.”

(Ten voordeele van de Theologische School te Kampen.)

Vrijdag 30 Maart 1900.

Soet II : 1a, Slaagt de bazuin!

Wagg. I : 4, Is het door u lieben wel de tijd/ dat gij woont in uwe gewelfde huizen, en zal dit huijs woest zijn?

Dit blad verschijnt des Vrijdags. Prijs per 3 maanden, fr. per post f 1.50. Voor Oost-Friesland en Amerika f 1.75. Voor Z.-Afrika f 1.75. Abonnementen buiten het Rijk moeten per kwartaal vóóruit worden betaald. Afzonderlijke Nrs 12 1/2 ct. Advertentiën van 1-10 regels f 1; elke regel meer 10 cts. Boekh.-advertentiën 3 2 maal.

UITGEVER:

G. PH. ZALSMAN, KAMPEN.

Advertentiën en Bestellingen vrachtfrij te adreseeeren aan den UITGEVER G. PH. ZALSMAN te KAMPEN. — Kerkelijke Berichten en Stukken der Medewerkers aan den REDACTEUR, dHr. C. MULDER te KAMPEN. — Binnenlandsche Ruilbladen, Inzendingen Stukken en Werken ter recensie aan den HOOFDREDACTEUR, DR. H. BAVINCK te KAMPEN. —

Officiële Kerkelijke Berichten enz.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Aan de Broeders Classicale Collectant-Correspondenten voor de Theologische School van de Gereformeerde kerken in Nederland.

Den 7den November zond ik een circulaire, rechtstreeks aan de Classicale Correspondenten voor zoover deze mij bekend waren, en verder aan de Actuarij of Deputaten belast met de inning en opzending der collecten in de Classes, waarvoor ik geen Correspondent voor de Theol. School vond aangewezen.

Van vele Classes weet ik nog niet, of er een Class. Correspondent is; ten minste is mij onbekend, wie daar als zoodanig fungeert.

In het jongste Curatoren-Verslag (blz. 34 en 35) staan er niet minder dan 12 " ? " : vraagteekens. Enkele " ? " kan ik thans doen vervallen. Maar andere " ? " zou ik nu weér moeten plaatsen.

Uit slechts 8 Classes ontving ik bericht, wanneer de door de Synode bepaalde twee collecten (zie Acta Syn. 1899, blz. 20, 7 a & b) gehouden zullen worden. Vijftien stel lijsten zond ik op verzoek aan Class. Correspondenten.

Mag ik daarom nu dringend verzoeken, mij zoo spoedig mogelijk op te geven (voor zooveel zulks nog niet is gedaan):

- 10 wie de Classicale Correspondent is;
20 wie de Plaatselijke Correspondenten zijn;
30 wanneer de collecten gehouden zullen worden;
40 wie met de opzending der collecten is belast;
50 wie nog lijsten ter aanteekening of verzameling van contribuanten begeert of noodig heeft.

In het belang eener goede administratie verzoek ik verder, zoo 't slechts eenigszins kan, mij uiterlijk in Mei, de nog niet opgezonden contributies over het Boekjaar 1899/1900, sluitend 30 Juni, te doen geworden met opgave van de namen der contribuanten voluit.

Broeders, helpt mij, opdat ook dit deel van de Kerkelijke zaken op een der Kerken waardige wijze behandeld kunne worden, en ontvangt bij voorbaat daarvoor mijn vriendelijke dank.

De Penningmeester van de Theologische School, DR. H. FRANSSEN.

Zwolle, 26 Maart 1900.

PLAATSELIJKE KERKEN.

OLDEBOORN, 18 Maart 1900. Hedennamiddag is, onder leiding van onze geachten Consulent, den Welcerv. heer Ds. A. van Andel van Heerenveen, met groote meederheid van stemmen beroepen de Eerw. heer H. J. Heida Ez., Candidaat aan de Theologische School te Kampen. De Heere heeft hem licht en wijsheid, opdat hij deze roeping met vrijmoedigheid kan opvolgen.

Namens den Kerkeraad, J. E. HAASDIJK, Scriba.

's GRAVEMOER, 18 13 1900. Beroepen bij de Geref. kerk te dezer plaatse, de Welcerv. heer Ds. J. C. van Mantgem, bedienaar des Woords bij de Geref. kerk te Hijken

Namens den Kerkeraad, R. BOSTLAP, Scriba.

EMMEN, 19 Maart 1900. Gistervormiddag, na de godsdienstoefening, maakte onze bemide Leeraar Ds. J. A. de Bruijn der gemeente bekend, eene roeping te hebben ontvangen van de Geref. kerk te Oud-Vosme r. Dat het de weg des Heeren moge zijn, dat Z.Eerw. niet van ons heengaat maar zijn dienstwerk onder ons nog blijft voortzetten, en alzoo met alle vrijmoedigheid voor die roeping moge bedanken.

Namens den Kerkeraad, H. SIKKEN, Scriba.

LANGESLAG bij HEINO, 25 Maart 1900 Heden werd, in overeenstemming met de gemeente door hare algemeene uitspraak, beroepen tot onze Herder en Leeraar de Eerw. heer S. Idema, Cand. tot de H. Bediening. Zegene de Heere deze eengezinde poging tot eer zijns namens en tot heil onzer gemeente.

Namens den Kerkeraad, H. KOOLKER, Scriba.

AALDEN, 25 Maart 1900. Hedennamiddag na den godsdienst werd onder leiding van onze geachten Leeraar F. Diemer, die thans nog in ons midden is, uit een voorgesteld tweetal, tot Herder en Leeraar voor onze gemeente met bijna alle stemmen gekozen de Eerw. heer H. Hangelbroek, Theol. Candidaat te Zevenhuizen, Groningen Moge het den Heere behagen, ons dezen zijnen jeugdigen diensttracht in zijne gunst te geven.

Namens den Kerkeraad, H. NIJENHUIS, Scriba.

NIEUWDOORP, 26 Maart 1900 Gisteren vernamen wij tot onze blijdschap, dat onze geliefde Leeraar J. H. Donner Jr. voor de roeping naar de gemeente te Overtoom bedankt had, en heden dat Z.Ew. eene roeping ontving van de gemeente te Hallweg. Geve de Heere, dat Z.Ew. ook nu vrijmoedigheid moge vinden om zijnen arbeid in ons midden voort te zetten.

Namens den Kerkeraad, G. DE JAEGER, Scriba.

OOSTERLAND, 26 Maart 1900. Tot Herder en Leeraar naar onze gemeente werd beroepen de Welcerv. heer Ds. L. Spoel te Poortvliet. Moge de Koning zijner kerke het hart van dezen dienstknecht neigen, om aan deze roeping gehoor te geven, is de vurige wensch van kerkeraad en gemeente.

Namens den Kerkeraad, P. BROUWER, Scriba.

HALFEGEG, 26 Maart 1900. Alhier is tot Herder en Leeraar der gemeente beroepen, de W.Ew. heer Ds. J. H. Donner te Nieuwdoorp Mogen wij dezen dienaar uit de hand des Heeren ontvangen, is de wensch en bede van gemeente en kerkeraad.

Namens den Kerkeraad, G. VAN ANDYL, Scriba.

HIJKEN, 26 Maart 1900. Gister na den morgengodsdienst maakte onze zeer geachte Herder en Leeraar Ds. J. C. van Mantgem de gemeente bekend, eene roeping te hebben ontvangen van de Geref. kerk te 's-Gravemoer Neige de Heere het hart van Z.Ew., dat wij spoedig uit zijnen mond mogen hooren: ik blijf bij u, is onze wensch en bede.

Namens den Kerkeraad, J. TIMMERMAN Pz., Scriba.

CLASSEN.

Classis Sneek.

Vergadering D. V. op Woensdag 25 April e. k. Punten voor het Agendum worden ingewacht vóór 14 April, bij den kerkeraad, der roepende kerk van Hindeloopen.

Namens de Roepende kerk, F. DE VREEZE, Pres. D. VAN DER KOOL, Scriba.

Hindeloopen, 26 Maart 1900.

Classis Gouda.

De e. k. Class. vergadering zal D. V. gehouden worden op 1 Mei a.s.

Stukken voor het Agendum zende men vóór 23 April a.s. aan ondergeteekende.

Namens de roepende Kerk van Lekkerkerk, N. P. LITTOOL AZ., Consulent. Krimpen a d Lek, 26 Maart 1900.

PROVINCIEËN.

Zuid-Holland.

De Deputaten voor Hulpbeh. kerken ook in verband met Art. 13 D. K. O. in de Prov. Zuid-Holland, hebben in de plaats van Ds. J. D. v. d. Munnik, die uit de Prov. vertrekt, tot Scriba benoemd Ds. W. R. Reukema te Rijnsburg.

E. DOUMA, Pres.

Rotterdam, 21 Maart 1900.

Prov. Synode van Gelderland.

De kerk van Nijkerk, door de Synode des vorigen jaars daartoe aangewezen, maakt bekend, dat de Provinciale Synode van Gelderland D. V. op Woensdag 13 Juni 1900 te Nijkerk zal worden gehouden. Zij verzoekt vóór 12 Mei e. k. opgave van de afgevaardigden der Classen en van hunne secondi, alsmede toezending van rapporten en van alle stukken voor het Agendum.

Namens den Kerkeraad, G. VLUG, Praeses. K. V. D. BEEK, Scriba.

Nijkerk, 27 Maart 1900.

ONTVANGSTEN.

Voor de Evangelisatie in de Prov. Groningen.

Table with 2 columns: Location and Amount. Includes Warfum (f 14,12), De Wulp (f 1,10), Marum (f 5,-), Zevenhuizen (f 3,11), De Leek (f 4,99), Lutjegast (f 4,54), Oldekerk (f 5,57).

Door Ds. Fokkens 1/2 opbrengst uit het Zendingsbujsje der Geref. Jongel.-Vereen. te Stadskanaal - 2,50 P. POSTEMA, Penningm. Warfum, 26 Maart 1900.

Voor het Prov. Ger. Weeshuis te Middelhamnis.

Table with 2 columns: Location and Amount. Includes Maasland A (f 5,02), Nieuw-Helvoet (f 5,-), Langenak (f 7,94), Lekkerkerk (f 2,47), Nieuwerkerk a/d IJssel (f 0,83), Reeuwijk en Sluipwijk (f 3,59), Schoonhoven A (f 2,83).

En van de Jongedochtersver. „Dient den Heere met blijdschap" te Maasland 6 groote beddelakens en een handdoek. De Directeur v/h Weeshuis, H. SCHOONHOF JACOBS.

Voor de Theologische School.

Table with 2 columns: Location and Amount. Includes Winterswijk (f 10,77), Giessendam A (f 15,04), Leerdam A (f 8,-), Langenak (f 3,-), W. K. te Vrijhoeve (f 5,-).

Voor de Uitbreiding.

Door br. H. Rietberg, Corr. te Winterswijk Cl. Zutphen, contrib. uit Winterswijk: B. W. Dunnewold f 1, G. H. Hoornenburg f 1, G. J. Smalbrak f 2, J. W. Oonk f 1,50, B. Kruisbrink f 1, supplem. contr. van B. J. Andriessen f 0,50.

Door Ds. N. G. Keressies te Kapelle, Corr. Cl. Goes, contrib. uit Goes: van Ds. R. J. v. d. Veen f 2, J. Donner f 2, M. de Jonge f 2, J. Mulder f 2, M. de Boeks f 1, C. Oranjes f 1, A. Zandee f 1, J. de Jonge Az. f 1. Van de Geref. kerk te Heinkenszand f 5. Contrib. uit 's-Gravenpolder: van Johs. v. Liere f 0,50, J. J. Oranje f 1, Jan Mol f 1, Mars v. Liere f 0,25, Chr. C. Verhulst f 0,25, Matth. v. Liere f 0,50, Janna v. Liere f 0,25, Jan v. d. Velde f 0,25.

De Penningmeester van de Theologische School, DR. H. FRANSSEN. Zwolle, 24 Maart 1900, Poetigersingel 120.

Voor de Zending onder de Joden.

Onder hartelijke dankbetuiging kan ik vermelden als ontvangen: Door Ds. Kropveld coll. in de Geref. kerk te Zwolle bij gelegenheid van een bidstond, voor de Zending o/d Joden, door Z.Eerw. geleid f 21,74. Van J. G. Wegner Jzn. 's-Gravenh. namens Geref. Jongel.-Vereen. 2 Tim. 2 : 19 - 10,- Van M. J. Binnema Secret. v/d Zendingstv. uitgaande v/d Jongel.-Ver. te Tilburg - 3,- P. pw. van Ds. T. Oegema Wildervank gevonden v/h kerksakje - 1,- Van K. Dekker Jzn. St. Maarten namens Geref. Jongel.-Ver. te Dirksborn - 5,- Door Ds. Bootsma Leosduinen namens Mej. M. de B. - 0,65 Van de kinderen van J. de Schipper te Ierseke - 5,- Onder dringende aanbeveling, Rotterdam, 20 Maart 1900. N. KOOPS, Oost-Molenstraat 5.

EEN BEZWAARSCHRIFT.

Van de hand des heeren H. Huisman, oud-ouderling en lid der Geref. gemeente te Appingedam, verscheen een boek, 337 bladzijden groot, en getiteld: Eenige grondwaarheden der Christelijke godsdienst, in overeenstemming met Gods Woord, de Belijdenisschriften, Calvijn en andere onzer Geref. vaders en daarmede vergeleken de beschouwingen van Dr. Kuiper. Dr. Kuiper noemde dit zelf een welkom geschrift, sprak er openlijk zijne ingenomenheid mede uit en rekende het voor onze kerken een eere, dat een „leek", geen theoloog, zulk een geschrift opstelde. Dien lof heeft het geschrift van den heer Huisman ten volle verdiend. Of men al of niet instemme met de beschouwingen, die erin worden voorgedragen, het boek legt op iedere bladzijde getuigenis af, van ernstigen zin, onpartijdige voorstelling, schrander inzicht en degelijke kennis der waarheid. Een bezwaarschrift is het, geen partij-schrift. De schrijver laat aan de beschouwingen, tegen welke hij bedenkingen heeft, volle recht wedervaren; hij deelt ze in de eigen woorden harer voorstanders mede; hij stelt er de Schrift, de Belijdenisschriften, Calvijn en andere de Gereformeerde theologen tegenover; en hij onthoudt zich daarbij steeds van alwat naar persoonlijke gevoeligheden

zweemt. Zijn boek is zakelijk van het begin tot het einde, bescheiden, zachtmoedig, waardeurend; al de bezwaren, die het bevat, komen voort uit een ernstig gemoed, hetwelk het alleen om de waarheid te doen is. Zijne bezwaren zijn in hoofdzaak bekend en ten deele ook vreeger door anderen reeds geformuleerd. Zij betreffen voornamelijk de volgende punten: 10 Dat de voorbereidende genade alleen bestaat in eene bijzondere voorzienigheid Gods ten aanzien der uitverkorenen tot op hunne wedergeboorte toe en niet ook in zich bevat een werk Gods na de bekeering. 20 Dat de krachtadige roeping alleen uitgaat tot wedergeborenen, wijl dooven niet hooren kunnen, en niet tot uitverkorenen in het algemeen, ofschoon God toch door het Woord levend en hoorend maken kan. 30 Dat de wedergeboorte altijd, ook zelfs bij de Heidenen, geschiedt buiten en zonder het Woord Gods en niet door middel van het Woord, gelijk Jak. 1 : 18 en 1 Petr. 1 : 23 toch duidelijk leeren. 40 Dat het zaad der wedergeboorte, vóór den doop geschonken, tien, twintig en meer jaren sluimeren kan, zonder dat het in daden des geloofs zich openbaart en zonder dat iemand er iets van ziet of merkt. 50 Dat het geloof niet in kennis en

vertrouwen maar alleen in verzekerdheid bestaat, dat de kennis slechts kennisneming is en aan het geloof voorafgaat en dat het vertrouwen een gevolg en vrucht is van het geloof. 60 Dat de roeping, rechtvaardigmaking, en verheerlijking van eeuwigheid is en niet in den tijd geschiedt, ofschoon Rom. 8 : 30 dat duidelijk leert. 70 Dat de heiligmaking volgt op de bekeering en niet terstond met de rechtvaardigmaking gepaard en aan de bekeering voorafgaat. 80 Dat de eisch tot bekeering alleen zich richt tot wedergeborenen en op onderstelde wedergeboorte rust en niet op het recht Gods in het algemeen. 90 Dat de doop, wijl de wedergeboorte onderstellende, een genoegzame grond zou wezen, om zichzelf en anderen voor wedergeboren te houden. 100 Dat de sacramenten eene andere, bijzondere genade meedeelen dan die door het Woord wordt geschonken, en op eene andere wijze versterken dan door het geloof. Zonder al de bezwaren te deelen, welke door den geachten Schrijver worden in het midden gebracht, meen ik toch, dat zijn helder geschreven boek uitnemend geschikt is, om tegen eenzijdigheden en overdrijvingen, die in de leer der heilsorde zoo licht mogelijk zijn, te waar-

schuwen en zoowel het antinomianisme als het pelagianisme te doen vermijden. Zelfs mag geust gezegd worden, dat ieder, die de bezwaren van den heer Huisman onbévangen onderzoekt en toetst aan Schrift en Beijdenis, vele ervan in hun billijkheid en rechtmatigheid erkennen zal. Daartoe reken ik o. a., dat de wedergeboorte, ofschoon steeds een onmiddellijk werk des H. Geestes, gelijk de heer Huisman zeer juist inzigt, altijd vóór den doop en buiten het Woord om geschiedt; dat de wedergeboorte te denken is als een zaad, dat soms tientallen van jaren nutteloos en werkeloos in den akker des harten begraven ligt; dat de krachtadige roeping alleen tot reeds tevoren wedergeborenen uitgaat; dat de eisch der bekeering de wedergeboorte onderstelt en niet allereerst rust op het recht Gods; dat Rom. 8 : 30 de eeuwigheid van de rechtvaardigmaking en zelfs van de roeping bewijst; dat de sacramenten eene bijzondere genade meedeelen, die niet geschonken zou worden door het Woord. Op al deze punten verdedigt de Schrijver eene voorstelling, die in de Schrift, in de Belijdenisschriften en in de werken, ook van andere Gereformeerde theologen steun vindt, en volstrekt niet als ongereformeerd mag afgewezen worden.

Dr. Kuiper doet dit dan ook niet. Hij is er ver van af, om het recht van bestaan aan deze voorstelling in de Gereformeerde kerken te betwisten. Maar soms krijgt men van anderen den indruk, alsof de ééne voorstelling de eenig-ware is en de andere hoegenaamd niets goeds bevat en slechts tijdelijk in zwakke broeders gedragen moet worden. Wie zoo oordeelt, kan uit het boek van den heer Huisman veel leeren. Het kan hem op het spoor helpen, om zelf op deze belangrijke punten de Schrift en de Gereformeerde theologie te onderzoeken. Want het ergste, waarover te klagen valt, is, dat er zoo weinig zin voor studie is; dat men zoo gemakkelijk bij anderer resultaten zich neerlegt; dat men zoo weinig behoefte gevoelt aan eigen, vrij, zelfstandig onderzoek. De heer Huisman geeft een ander en beter, voor velen beschamend en voor allen navolingswaardig voorbeeld. Moge zijn boek daarom door velen gelezen worden. Het is dat waard, en de prijs van één gulden is uitermate gering. POLITIEKE SAMENWERKING. Er komt op politiek gebied eene merkwaardige en verblijdende toenadering

tusschen de verschillende Christelijke partijen in den lande.

De overtuiging dringt door, dat het niet aangaat, om ter wille van kerkelijke verschillen en bijkomstige oneenigheden de hoogste belangen van land en volk in de waagschaal te stellen.

Die hoogste belangen zijn toch geen andere dan deze, dat de ontkerstening der natie worde tegengegaan en het Christendom op ieder terrein des levens in zijn recht hersteld en in zijne zegenrijke werking gehandhaafd worde.

De machtige worsteling dezer eeuw wordt, gelijk terecht herinnerd is, niet gestreden tusschen Protestant en Roomschen, maar tusschen alle belijders van den Christus eenerzijds en de verloochenaars van zijn naam aan den anderen kant.

Bij die overtuiging, die ongetwijfeld sterker en levendiger worden zal, naar mate het ongelof drierster zich openbaart, is er echter toch nog verschil mogelijk over de houding, welke de geloovige Protestantsche partijen tegenover de Roomschen bij de stemmen hebben aan te nemen. En bij de discussie over politieke samenwerking in de bladen is dat verschil ook reeds duidelijk aan het licht getreden.

Eenerzijds is beweerd, dat de Roomschen in den tegenwoordigen tijd uit beginsel en als van nature onze bondgenooten zijn. En anderzijds is uitgesproken, dat de Roomschen, ook al is samenwerking met hen niet altijd en onder alle omstandigheden ongeoorloofd, toch niet onze natuurlijke bondgenooten kunnen zijn.

Dit verschil is zeker belangrijk maar toch meer van practischen dan van principieel aard.

Aan den eenen kant kan toch moeilijk de bedoeling deze zijn, dat samenwerking met Rome in den tegenwoordigen tijd altijd en onder alle omstandigheden plichtmatig en geboden is.

Dit zou toch in strijd zijn, zoowel met het beginsel als met het verleden van de Antirevolutionaire partij.

Steeds is toch met alle kracht door haar dit standpunt verdedigd, dat samenwerking, op politiek terrein, desnoods met allerlei partijen geoorloofd was, mits zij tot stand kwam op grond van een vast akkoord en een duidelijk omschreven program.

Sedert 1871 heeft zij de leus aangeheven: in ons isolement ligt onze kracht! Na 1881 heeft zij de triple-alliantie van Roomschen, Antirevolutionairen en Conservatieven veroordeeld, omdat zij op onware overeenstemming en valsche partijformatie berustte. En van dien tijd af heeft zij alle fusie weerstaan en alleen van zulk eene samenwerking, ook met Roomschen, willen weten, die op gemeenschappelijke belangen gegrond, op de basis van een duidelijk program van actie aangegaan en daarom ieder oogblik van beide kanten opzgbaar was.

Aan de andere zijde is het moeilijk vol te houden, dat samenwerking met Rome zooveel mogelijk gemeden en eventueel bij die met Liberalen en Radicals moet achtergesteld worden.

Zulk eene bewering toch zou toonen, dat men den aard van het liberalisme niet doorziet, den ernst der tijden miskent en niet genoegzaam rekent met de groote waarden des Christendoms, die wij met Rome nog gemeen hebben.

Het is waar, dat deze waarheden in de practijk van het godsdienstig leven bij een groot deel van het Roomsche volk hoe langer hoe meer op den achtergrond treden en voor allerlei bijgeloof plaats maken.

Maar het is even zeker, dat deze waarheden nog altijd een bestanddeel vormen van Rome's belijden; dat zij in de Roomsche theologie gehandhaafd en verdedigd worden; en ook in het leven nog rijke, heerlijke vruchten dragen.

Van Roomsche zijde is er in den laatsten tijd in Duitschland en hier te lande geklaagd over het tekort, dat de Roomsche wetenschap tegenover het credit der Protestantsche wetenschap boeken moet. Maar dit tekort is zeker niet geringer aan de geloovig-Protestantsche zijde.

Aan het bestaan van Rome's kerk hebben wij, Protestantsche Christenen, nog veel te danken. En van de Roomsche theologie en filosofie valt er onzerzijds veel te leeren.

Als de strijd zuiver principieel gaat, tusschen Christendom en atheïsme, staan Rome en Dordt ongetwijfeld schouder aan schouder geschaard.

Alleen maar, zulk een zuiver principieel karakter draagt de strijd in de werkelijkheid bijna nooit. Zoodra wij overstappen op het terrein der practische politiek, komen er allerlei belangen aan het woord, met welke evenzeer als met de beginselen gerekend moet worden.

De Roomschen zijn bijv. met ons tot dusverre in de schoolkwestie ongeveer eenstemmig geweest. Maar het is moeilijk, nog een tweede artikel van het politiek programma te noemen, dat door Roomschen en Antirevolutionairen gelijklijk geformuleerd en in denzelfden

zin opgevat wordt. In de kerkelijke, de electorale, de militaire, de sociale kwestie is er van de liberalen meer dan van de Roomschen te verwachten.

Zoodra dergelijke vraagstukken aan de orde komen, baat het weinig, of men zegt, dat Roomschen en Antirevolutionairen om des beginsels wil moeten samenwerken. Iedere partij zoekt dan vanzelf steun bij die, welke haar op dit punt het meest verwant is.

De historie leert dit zoo duidelijk mogelijk, zoowel in als buiten de Kamer. Elke partij gaat mede met die, welke in de practische politiek met haar eenstemmig denkt. Roomschen gaan tot de Liberalen over. Antirevolutionairen zoeken steun bij de Radicals. De Vrijantirevolutionairen werken saam met de Christelijk-Historischen enz.

Om eene gezonde samenwerking te verkrijgen, is het daarom niet genoeg, in het afgetrokken beginsel vast stellen, dat twee of meer partijen met elkander gemeen hebben, maar moet ook gerekend worden met de belangen, die practisch aan de orde zijn, en met de wijze, waarop zij het best behartigd kunnen worden.

Daarom is het vóór alle dingen noodig, dat iedere politieke partij zelfstandig en vrij, duidelijk en klaar in een welomschreven program zichzelf en anderen rekenschap geve van wat overeenkomstig haar beginsel en naar den eisch des tijds in het belang van land en volk thans moet begeerd en nagestreefd worden.

Vervolgens dient zij op de basis van haar program en naar een vast akkoord samenwerking met die partijen te zoeken, welke niet alleen in beginsel maar ook in de vraagstukken van practische politiek het dichtst bij haar staan.

En eindelijk kome zij met de partij, welke hare samenwerking aanvaardt, overeen, of deze reeds bij eerste of eerst bij tweede stemming zal ingaan. Ook dit punt is van groote betekenis en eischt ernstig beraad. Er is eenerzijds de zuiverheid van het beginsel, de zelfstandigheid der partij en de eer van de vlag mede gemeed; en anderzijds legt de overweging gewicht in de schaal, dat versnippering van kracht aan de tegenpartij wellicht eene gemakkelijke overwinning bezorgt.

En bij al deze pogingen tot samenwerking is dan nog het meest en het dringendst van nood: onderling vertrouwen en wederkeerige trouw.

Zonder deze slaagt ook het beste program van samenwerking niet.

PSALM LXVIII.

De Maart-aflevering van het Tijdschrift voor Gereformeerde Theologie is bijzonder gelukkig uitgevallen.

Dr. A. Noordzij levert daarin onder den titel: *Eenige bladzijden uit Israëls geschiedenis* eene belangrijke studie over den verwarden godsdienstigen toestand, die onder Israël heerschte in den Richtertijd.

Prof. Biesterveld geeft een beknopt overzicht van de schoone rede van den Hoogleraar Doumergues over Calvin als grondlegger der moderne vrijheden.

Maar vooral de kennismaking waard is het artikel van Prof. Noordzij over den *Achtzestigsten Psalm*. Geen geleerd apparaat van uitlegging wordt ons hierin geboden, dat, hoe noodig en belangrijk op zichzelf, toch voor vele lezers ongenietbaar zou zijn. Maar Prof. Noordzij deelt er het resultaat in mede, waartoe hij na hernaalde bearbeiding van dezen Psalm gekomen is.

Eerst plaatst hij het lied in de lijst van zijn tijd; dan geeft hij in het kort de hoofdgedachte in hare geleidelijke ontwikkeling weer; en eindelijk biedt hij van dezen Psalm eene schoone, vloeiende vertaling.

Wie deze uitlegkundige studie leest, begint veel beter dan vroeger dezen heerlijken Psalm te verstaan, van welken Prof. Noordzij terecht zegt, dat hij ingeweven is in het leven der gemeente, levendig van voorstelling, afwisselend van beelden, vol stoute grepen en heerlijke gedachten, sprekend door snelle afwisseling en kernachtige korthed, indrukwekkend door warme liefde tot God, door verheffende waardering van diens trouwe leiding van een heerlijk wonen onder Israël, door kracht van geloofsvertrouwen op den Heere en door treffende Christologische verwachtingen.

Als hoofdgedachte van den Psalm wordt aangegeven het levendig vertrouwen, dat de Heere Israëls vijanden vernederen zal tot blijdschap zijns volks en tot verheerlijking zijns naams. En deze hoofdgedachte wordt zoo geleidelijk ontwikkeld, dat de eenheid van het gansche lied en de samenhang van al zijne deelen er op de treffendste wijze door aan het licht treedt.

Zoo ingeleid en vertaald, begint de Psalm opnieuw voor ons verstand en hart te leven. En de wensch komt onwillekeurig bij ons op, dat wij op deze zelfde uitnemende wijze eene vertaling en verklaring bezitten mochten van heel de H. Schrift, en vooral van de boeken des Ouden Verbonds.

Dan zouden vele gedeelten ophouden,

een gesloten boek voor ons te zijn en zou het Woord van God voor kerk en theologie rijker vrucht kunnen dragen en in de practijk des levens ook meerder kracht kunnen oefenen.

Moge daarom de studie des O. Testaments krachtig onder ons ter hand worden genomen. Er is dringende behoefte aan.

BAVINCK.

DE GEMEENSCHAP DER HEILIGEN.

BROEDERLIEFDE.

XII.

De drang van den vrome om zich met allen mensch in God te vereenigen, blijft onbevredigd. Regel toch is het, dat onze evenmensch niet in God met ons vereenigd wil zijn. In tegendeel; hij trekt zich van ons terug, zoo hij zich al niet tegen ons kant, als hij bemerkt, dat wij het punt van vereeniging tusschen hem en ons in God zoeken.

De natuurlijke menschen vormen alzoo geenszins het gebied, dat de liefde noodig heeft, om zich in hare volle kracht tot den einde toe uit te werken. De plant dezer heilige eischt een geheel ander klimaat om tot vollen bloei te komen. Alleen in de Gemeente Gods kan zij tot volle ontwikkeling geraken. Hier alleen brengt zij het tot wezenlijke, innerlijke eenheid met den naaste. Nergens dan op dezen heiligen bodem wordt het één hart en ééne ziel, één voor allen, allen voor één, al het mijne het uwe, al het uwe het mijne.

Dit is de groote waardij van de Gemeente, dat zij het enig gebied is, waarop de liefde iets meer kan zijn, dan een schoon beeld der gedachte. Wist de wereld dit, zij zou haar niet verachten, maar eeren. Buiten de Gemeente, in de wereld, bestaat er wel vereeniging, maar welke eene? Geene, die uit persoonlijke liefde geboren is, en door persoonlijke liefde gedragen wordt, behalve daar, waar bloedverwantschap of boezemvriendschap samenbinden mag. Op den breederen grondslag des algemeenen levens verbindt alleen het gemeenschappelijk belang of het gemeenschappelijk streven; daar heeft men dan ook alleen den medewerker en den partijgenoot lief, hen die ons liefhebben. Maar in de Gemeente vindt men, wat men nergens elders vindt, namelijk eene eenheid tusschen velen, die op persoonlijke toegenegenheid berust. Hoe breed de kring der Gemeente ook is, de broederlijke liefde omvat hem ten volle. Dat de wereld ons op haar gebied zulk eene liefde toone! Hare liefde is niet gelijk onze liefde; laat onze vijanden zelve rechtvaardigen. In de wereld is de liefde als eene bedelares, die het hart des naasten vraagt, maar steeds een weigerend antwoord ontvangt; wij men niet op heiligen bodem met haar samenkomen wil. Daarom is zij er ook eene ljdere, wier hart samenkrimpt bij het zien van al den jammer, die er is, en van al den jammer, die er komt! Maar hier, in Gods Gemeente, vindt de liefde hare ruste.

De drang toch der liefde om met den naaste uit en in en voor éenen God te leven, wordt in de Gemeente beantwoord; die zelfde drang toch vindt men ook bij den broeder. Daarom trekken daar de harten onweerstaanbaar sterk elkander aan. Wederzijds is men zich bewust het uitgangspunt van zijn leven in God te hebben, den gemeenschappelijke Vader, die ons uit zijn eigen Geest geboren heeft tot het leven der heiligheid. Gelijk op het gebied der natuurlijke liefde de gemeenschap des bloeds, trekt hier de gemeenschap des geestelijken levens tot elkander; de broederlijke liefde heeft met de natuurlijke liefde gemeen, dat zij, evenals deze, gemeenschap deszelfden levens tot grondslag heeft. Dat zij niet op bloed, maar op geest berust, maakt haar zelfs sterker en duurzamer dan deze. Hem zoeken en genieten zij in elkander; zij hebben elkander lief, omdat zij zich gemeenschappelijk van God geliefd weten; zij vinden eigen leven, eigen begeeren, eigen aard, eigen ondervinding bij den broeder; zij gevoelen zich door eenen Geest geleid. Maar tegelijk heeft zij iets, wat tusschen hen die elkander slechts uit natuurdrang liefhebben, tusschen broeders en zusters bijvoorbeeld, vaak wordt gemist, te weten een gemeenschappelijk element en doelwit des levens. Dit heeft zij in God. Wat de wereld heeft in haar willen en denken van hetzelfde hebben de Christenen in hunne gemeenschap aan Gods denken en willen. Samen hebben zij Gods wil tot wil en Gods eere tot doel; samen arbeiden zij aan de volmaking van het koninkrijk Gods in de wereld en in elkander; hier bindt het eeuwige saam, het hoogste doel, het heiligste doel, het belang Gods. Daarom is er tusschen de heiligen eene gestadige uitwisseling des levens; men geeft

en wordt rijk, naarmate men geeft, men ontvangt en wordt rijk, naarmate men ontvangt; men acht zichzelf verrijkt, als men den broeder verrijkt ziet; men leeft zooveel levens als men broeders liefheeft; want hun leven wordt ons leven, gelijk ons leven het hunne. Wiens hart begint niet te trillen van liefde tot zulk eene liefde? Aange merkt aan het gebied dezer liefde, rijst de Gemeente, hare uiterlijke geringheid ten spijt, verre boven heel de wereld, en laat zij de heerlijkheid van deze als eene kleine en donkere stip achter zich. Zulk eene liefde kan niet vergaan, maar moet eeuwig zijn, omdat zij heilig is; zij is dan ook sterker dan de dood, en machtiger dan het graf. Zij is het enig eeuwig midden onder de vorgankelijke dingen, en vertegenwoordigt in de eeuw van thans de toekomstige eeuw.

Wie gevoelt thans niet, dat de Gemeente voor alles de liefde in haar midden aankweeken moet, zal zij zich onderscheiden van de wereld als het enig gebied, waar de liefde haar vaderland heeft. Anders maakt zij zelve het der wereld onmogelijk om haar hare eere te geven, en haar te erkennen als eene gemeenschap, die het koninkrijk der hemelen op aarde vertegenwoordigt. De wereld let op de Gemeente en zij ziet scherp. Zij weet zeer goed te onderscheiden, of onze liefde bloofelijk is, wat de liefde op haar gebied is, partijliefde namelijk, inplaats van heilige liefde, wier geheim God zelf is. Helaas, hoe diep zijn wij dan ingezonken! Hoe moesten wij ons beijveren om zoo heilig te worden in onze liefde, dat wij den moed verkragen, om haar door onze tegenstanders te laten keuren!

VAN ANDEL.

VOLKSNODEN.

Eene afzonderlijke Vereeniging tot Christelijke verzorging van Zenuwlijders.

De laatstgeb. Alg. Vergadering van de Vereen. t. Chr. verz. v. Kranke. en Zenuwlijders heeft zich gedrongen gezien, de oprichting te beproeven van een afzonderlijke Vereeniging voor Zenuwlijders. De belangrijke gedachtenwisseling over dat punt der Agenda nemen wij hier over uit het officieel verslag dier Vergadering, geplaatst in het Maandschrift "Bethesda," dat wij bij vernieuwing aanbevelen.

Komt nu in behandeling de zaak der Zenuwlijders, een der belangrijkste punten van de Agenda dezer Vergadering. De Agenda vermeldde dienaangaande:

"Inzake de oprichting van een Stichting voor Zenuwlijders stelt het Algemeen Bestuur voor: dat de Algemeene Vergadering besluite, pogingen aan te wenden, dat voor de zaak der Zenuwlijders eene afzonderlijke Vereeniging op denzelfden grondslag als deze Vereeniging en in zusterlijke verhouding tot haar, worde opgericht.

"Drongreden daartoe is de boven verhaalde groote uitbreiding van den arbeid voor Kranke en Zenuwlijders, waartoe de Vereeniging de laatste jaren is gedrongen, en waardoor zij verhinderd is en wordt, zelve het te Breda in 1897 aangenomen plan van verzorging van Zenuwlijders tot uitvoering te brengen."

De Voorz., dit punt toelichtende, herinnert er aan, hoe vóór twee jaren te Breda een leening van f 200.000 was toegestaan, bepaaldelijk met het oog op eene Stichting voor Zenuwlijders. Maar de toeneming der krankzinnigheid en de blijvende aanvraag doet ons vragen: Waar moet het heen? In het belang van de zaak, hebben we daarom gemeend, dat wij er van moeten zien, en dat eene nieuwe Vereeniging met nieuwe mannen noodig is. Onze gedachte was, dat deze Vergadering aan het Bestuur zou opdragen, te doen al wat het kon, om tot zoon Vereeniging te komen, een Vereeniging, natuurlijk op denzelfden grondslag. Het is noodig, dat daarmede een begin worde gemaakt. Nog onlangs sprak Dr. Hermanides het uit, dat er veel meer Zenuwlijders zijn dan Krankzinnigen. En eene Stichting voor Zenuwlijders, kan onder Gods zegen veel krankzinnigheid voorkomen.

De heer Roodhuizen: De afdeling Zeist ontving een pijnlijken indruk, toen zij dit punt op de Agenda las. Onmiskenbaar is het, dat de taak onzer Vereeniging zich uitbreidt, en begrijpelijk, dat men zich afvraagt: Waar zullen we belanden? Broeders, dat weten we niet. Het Bestuur is geroepen, in 's Heeren Naam voorwaarts te gaan, en te beaantwoorden aan de Statuten en aan den naam der Vereeniging. De Afd. Zeist ziet in eene afzonderlijke Vereeniging geen heil. Immers, welke nieuwe Vereen. zal zooveel kracht toefenen, en die reputatie verwerven, als onze Vereeniging? Hoe zal een nieuw Bestuur van een nieuwe Vereeniging komen aan 't benooidigd kapitaal?

De plannen van Broda niet zijn uitgevoerd, heeft mij niet zoo bitter teleurgesteld. De verpleging in een Gesticht acht ik voor Zenuwlijders niet doelmatig. Familieverpleging is voor hen noodzakelijk. En als 't aangegeven plan was doorgestaan, dan waren we tot gezinsverpleging niet gekomen.

De Voorz. Aan de wijze van verpleging kan deze Vergadering geen motieven ontlenen om ja of nee te zeggen op het Bestuursvoorstel.

De heer Roodhuizen: Ik zou willen voorstellen, aan het Algemeen Bestuur op te dragen, overal Commissies te benoemen, die

zich in contact stellen met die particulieren, die geschikt en bereid zijn, de verpleging van Zenuwlijders op zich te nemen.

De Voorz.: De Afd. Zaandam kan zich met het Bestuursvoorstel vereenigen. Inderdaad — er is gevaar, dat, bij zoo omvangrijke taak als de Krankzinnigenverpleging is, de Zenuwlijders stiefmoederlijk bedeld zullen worden, zoo onze Vereen. ook hante verpleging ter hand neemt. En — Zenuwlijders is een zaak, die ons land verteert. 't Is hoog tijd dat er in voorzien worde.

De Voorz.: Het plan is, dat de zaak door ons zoover worde gestuurd, dat anderen het doen. De nieuwe Vereeniging ontvangt dan van de oude zedelijken, en geestelijken, maar geen financieelen steun. Het Bestuur wil de zaak op gang brengen. Laat ons beproeven, eene zelfstandige Vereeniging in 't leven te roepen.

De heer Petersen zegt, dat de Afd. Oudepekele ernstig bezwaar heeft tegen het Bestuursvoorstel, omdat zij voorziet dat voor zulk een nieuwe Vereeniging geen nieuwe leden zullen te krijgen zijn.

De heer F. Gunnink Bz.: De Afd. Kampen stelt voor, dat het Alg. Bestuur eene Commissie benoeme, om de zaak op gang te brengen.

De heer M. J. Chevallier, van Zetten, heeft geen bezwaar, dat deze Vereeniging de Zenuwlijders loslate. Maar wat hunne verpleging betreft — daarin is hij 'teens met den heer Roodhuizen. Ik stel voor: een nieuwe Vereen. op te richten, en die nieuwe Vereeniging in de wijze van verpleging geheel vrij te laten.

De heer Brauer vraagt, namens de Afd. Steenwijk, of er voor dit doel niet reeds een Christelijke Vereeniging bestaat.

De Voorz. antwoordt, dat zulk eene Vereen. als hier bedoeld wordt, aan het Bestuur niet bekend is. Vóór 2 jaar is er eene Vereen. voor Zenuwlijders opgericht, doch die heeft het werk laten rusten, om het besluit door deze Vereen. te Breda genomen. De medewerking van die broeders zal worden gevraagd.

De heer Brauer verklaart zich, namens zijne Afd., tegen de oprichting van een nieuwe Vereeniging.

De heer Elzenge, van Kampen, gaat ook niet mee met 't Bestuursvoorstel. Hij wenscht de verpleging der Zenuwlijders door deze Vereeniging ter hand genomen te zien. Er is verwantschap tusschen Krankzinnigen en Zenuwlijders. Ook de reputatie dezer Vereen. te 't mee!

De heer De Bruin wenscht, namens de Afd. Haerlewoode, dat er wel pogingen gedaan zullen worden tot verkrijging van een nieuw Bestuur voor een Stichting, bepaaldelijk voor Zenuwlijders, bestemd, maar is tegen een nieuwe Vereeniging.

Prof. Wielenga dringt op aanneming van 't Bestuursvoorstel aan. Bij dit Bestuur komt er van de zaak niets.

De Voorz. Er moet nu wat gedaan worden. We kunnen de kwestie niet verdragen. Besluiten we dan tot aanneming van 't Bestuursvoorstel! We kunnen er toch licht de proef mee nemen. Kan zoo'n nieuwe Vereeniging er niet komen — dan brengen we ter volgende Alg. Verg. de vraag: Broeders, wat nu? Laat ons nu stemmen tusschen deze twee: deze Vereeniging, of een nieuwe Vereeniging.

De heer van Anstel, van Heerenveen, spreekt nog voor 't Bestuursvoorstel.

Met algemeene stemmen op 1 na wordt het Bestuursvoorstel aangenomen."

Het Bestuur van genoemde Vereeniging heeft de volgende mededeeling gezonden aan de bladen, opdat de leden en verder alle belangstellenden mogen weten, hoe het met die zaak staat.

De Algemeene Vergadering der Vereeniging tot Christelijke verzorging van Krankzinnigen en Zenuwlijders, gehouden te Kampen 5 October j.l., nam het besluit: aan het Bestuur op te dragen, een Commissie te benoemen ter voorbereiding van een afzonderlijke Vereeniging tot verzorging van Zenuwlijders, op denzelfden grondslag als die voor Krankzinnigen. De reden en drangreden was de verklaring van het Bestuur: dat het zelf den hoog noodigen arbeid voor Zenuwlijders, waartoe bij vernieuwing besloten is door de Alg. Verg. te Breda, 1897, niet kan op zich nemen, vanwege de steeds toenemende zorgen voor de Krankzinnigen.

In de vorige week hebben onderscheidene broeders, die de uitnodiging van het Bestuur hadden aanvaard, te Utrecht een samenkomst gehad, onder leiding van een deputatie uit het Bestuur. De Commissie heeft zich geconstitueerd; enkele broeders die verhinderd waren, zullen worden uitgenoodigd mede als lid der Commissie zitting te nemen. In de volgende maand zal de Commissie weder vergaderen, tot vaststelling van een Concept-Statuten c. a. De belangstellenden in den lande mogen spoedig daarna mededeeling van een en ander tegemoet zien. Voorloopig is reeds bepaald, indien eenigszins doenlijk, een algemeene samenkomst van belangstellenden saam te roepen vóór de eerstvolgende Algemeene Vergadering der Vereeniging tot Christelijke verzorging van Krankzinnigen, die D. V. in Sept. a.s. wordt gehouden.

Als moderamen dezer Commissie zijn gekozen de heeren Dr. S. R. Hermanides, geneesheer te Geldermalsen, Voorzitter; E. A. Keuchenius, geneesheer te Scheveningen, Secretaris, en C. Graaf van Limburg Stirum te Arnhem, Penningmeester.

Wij bevelen deze voorbereidende pogingen aan in de belangstelling en de geboden van allen die lust hebben in de barmhartigheden van Christus Jezus, onzen Heere.

Namens het Bestuur der Vereen. voornoemd,

W. H. VAN MARLE, Secretaris.

Hilversum, 19 Maart 1900.

Gij ziet, de voorbereidende arbeid is reeds begonnen. Zou het nu niet goed zijn, dat de Christelijke pers dit gewichtvol plan ging bespreken, tot opwekking van de belangstelling en, waar zij kan, ook tot voorlichting

van de Commissie? Dat ook de belanghebbenden hunne ingewoenschap doen blijken, is ongetwijfeld zeer gewenscht.

L. LINDEBOOM.

Politieke Beschouwingen.

Nog altijd blijft het, wat den staat van zaken in Zuid-Afrika betreft, stil. Berichten van beteekenis, zooals wij, vrienden der Republieken, zoo gaarne zouden vernemen, komen er, althans nu, nog niet.

Men moet dit verschoonsel echter niet zóó opvatten als of al ten nadeele van de Burgers zijn zou. Integendeel. Want afgezien van het feit, dat de Engelschen, ook onder Roberts, al heel weinig berichten doorlaten, die sterk in hun nadeel zijn of hun te onpas zouden komen, wat er nog komt of doorsnijpt wijst duidelijk aan, dat de Burgers blijkbaar weer moed vatten en zich aanvankelijk een weinig herstellen van de ingrijpende gevolgen van Roberts' stouten marsch naar Kimberley en Bloemfontein.

In hun voordeel kunnen wij reeds het een en ander boeken, dat niet zonder beteekenis is.

Allereerst, dat de afval van Vrijstaters in 't Zuiden niet zo groot is als de Engelschen wel deden voorkomen. Zeker, slauwhartigen, halven zijn er. Doch dat zijn menschen, die of van vreemden, meest Engelschen oorsprong zijn, of reeds vroeger onzuiver door Engelse invloeden zooals Frazer en Brandt Jr., thans door de Engelschen gepaaid worden met schitterende beloften. Maar daar staat tegenover, dat de Vrijstaatsche Volksraad den 2den April bijeenkomt. Ondanks Roberts bliffende verzekering, dat de Regeering afgezet is! Dan zal het blijken hoe weinigen van hen zullen weifelen om met de Burgers van alle rangen den strijd ten bloede toe door te zetten. 't Zal Roberts niet meevallen. Een figuur als van van der Post van Faurersmith, in 't Zuiden van den Vrijstaat, staat Gode zij dank niet alleen. Deze leest met een 500-tal Burgers uit den Zuid-Westhoek zich daar verschont en verklaard van geen overgave te willen weten, maar tot den dood te zullen vechten.

Nog steeds bleef dan ook daar een aantal der Engelschen uit. Blijkbaar voelen zij zich, nu onderwerping van echt-Boeren zijde zoo goed als uitblijft en anderen wel onbruikbaar, maar geen Mauser-geweren inleveren, niet op hun gemak. 't Zou aangrijpend zijn indien mannen als v. d. Post in een geïsoleerd strijd den heldendood moesten sterven. Misschien echter kan hij zich nog ten Westen, tusschen Kimberley en Bloemfontein door, redden naar het hoofdleger bij Winburg. Pas ontvangen berichten komen dit hoopvol bevestigen. Zelfs bedreigt hij nu Roberts' linie! Ook aan Olivier, die met een 5000 man en de kanonnen ten Zuiden van de Oranjerivier eerst streefde, is het gelukt, om te ontkomen. Na eerst een aantal van Gatacre op zijn achterhoede bij Smithfield bloedig afgeslagen te hebben, is hij langs de Basoeto-grenzen achter bergen en kopjes om boven Ladybrand, Oost van Bloemfontein, gekomen ondanks French met zijn cavallerie zich een eind derwaarts had begeven, om zoo mogelijk hem te keeren. Maar ook deze lijdt nog aan de gevolgen van de slagen door hem ontvangen op zijn tocht naar Bloemfontein. En Olivier heeft blijkbaar voorzichtig en handig zijn moeilijkheden en gevaarlijken tocht, met zooveel kanonnen en wagens etc. bij zich, geleid achter bergen om, die moeilijk door French konden beklommen worden. Moge hem nu door Joubert's mannen spoedig de hand gereikt worden bij Winburg of het Wat Oostelijker bij Senabul. Hoe weinig dan ook de tegenwoordige gang van zaken de Engelschen bevalt, blijkt uit het volgende:

Lord Roberts heeft eergisteren uit Bloemfontein doen seinen, dat de toestand in het bezette Vrijstaatsche gebied een verengde pauze voor de Engelse troepen, die in en bij Bloemfontein zijn gelegerd, noodig maakt. Zelfs schijnt de opperbevelhebber niet helemaal gerust over de veiligheid zijner verbindingen naar het Zuiden. Dit verklaart ook het ophoud, dat zich nu voordoeft. Een telegram uit Barkley West, dat de bezetting van Papkuil, in het district Herbert, onmiddellijk aan de Westgrens van den Vrijstaat gelegen, meldt door een Boerencommando dat werkzaam is om „de rebellen" uit den omtrek tot zich te trekken, geeft grond aan de opvatting van Roberts omtrent de veiligheid zijner verbindingen. Ook heeft het Zondag jl. bekend geworden feit van 5 Britsche officieren, die op een verkenning of excursie den 23den dezer in den omtrek der Modderrivier van zulk een koude reis zijn gekomen, vrij wat indruk gemaakt. Wat daar tevens indruk behoort te maken, is ook de zeer lumme behandeling, die de 4 gewonden — de 5de was gedood, zooals men berichtte, van de Boeren ondervonden hebben. De Times moet zelf mededeelen, dat de Boeren na den strijd tot hen kwamen om hen te verbinden en bericht van het gebeurde naar het kamp bij Glen zonden. De heeren zijn thans naar Bloemfontein vervoerd en schijnen in redelijken staat te verkeren. Zoo behandelen de Burgers de gevangenen, terwijl de Engelschen ze slecht behandelen.

Men ziet, de Burgers waken tot kort bij Roberts.

Bovendien zijn de Engelschen in de laatste dagen al heel weinig met het ontzet van Mafeking gevorderd. Reeds organiseerde men aan de Kaap feesten. Maar noch bij de Vaalrivier kon Methuen avanceren; de Burgers aan de overzijde bleken hem te sterk; noch kon Plumer uit het Noorden meer vorderen. Deze werd door Eloff teruggevoerd en wordt thans met omsingeling bedreigd, ofschoon hij zich onder Kaffers weet te onttrekken en 't den Burgers alzo lastig maakt hem te omsingelen, zonder met dezen in krijg te geraken. Misschien staat Joubert's reis naar 't Noorden daarmede in verband. Moge Mafeking spoedig vallen. Ook roeren

zich de „trouwe Afrikaanders" in de Kaapkolonie. Te Paarl werd den 26sten Maart een meeting van den Afrikaanderbond ten gunste van een beweging tot verzoening gehouden. Hargrove zeide dat de Boeren nooit tevreden zouden zijn met het Engelsch bestuur, hij voorspelde een nieuwen oorlog binnen zes jaren, tenzij de onvoorwaardelijke onafhankelijkheid der Republieken, die recht vroegen maar geen edelmoedigheid, hersteld werd.

Marais, lid van het Kaapsche parlement, zeide dat de oorlog de voortzetting was van Jameson's raid, — dit was „de constitutioneel manier", waarop Rhodes te werk wilde gaan. Resoluties werden aangenomen, met een overstellende meerderheid, waarbij verklaard werd, dat elke uitslag, die niet met eerbiediging van de onafhankelijkheid der Republieken gepaard ging, slechts schade zou aan de hoogste belangen van het Britsche rijk.

Nog steeds laant op zich wachten van Zuidersche zijde de arbitrale uitspraak over schadevergoedingen, die van Portugal geëischt worden in zake den Delagoa-baai-spoorweg. Uit Londen seint men, dat te Bern ophelderingen gevraagd zijn, betreffende de verdraging, die de uitspraak ondervindt. Het schijnt dat de scheidsrechters het oneens zijn over de bedragen, welke aan Amerikaanse en aan Engelse schuldeischers behooren toegekend te worden. Dien tengevolge zouden de scheidslieden nieuwe inlichtingen moeten inwinnen. De uitspraak zou nu, naar men te Washington vernomen heeft, omstreeks medio April te verwachten zijn.

Alle goede dingen bestaan in drie, dit schijnt ook in de Fransche Kamer van kracht. Na de twee mislukte aanvallen van j. l. Vrijdag op het Kabinet — over de Fransche Kamers van Koophandel te Brussel en over de benoemingen in het Legioen van eer — is gister de derde aanval geschied over de onlusten op Martinique, die de heer Duquesnay aan het slechte beheer toeschreef. De spreker betoogde dat de Regeering met de uiterste zorg voor het behoud van Gadeloupe en Martinique waken moet, want de West-Indische zee komt anders heelemaal in de macht van het heerszuchtige Engeland. De Minister van Koloniën deelde mede, dat hij een grondig onderzoek der zaak heeft ingesteld, maar dat hij tevens gerechtigd was den Gouverneur te verdedigen. Ten slotte werd een motie van vertrouwen, door Gerville-Réache (zelf een Westering) voorgesteld, met 255 tegen 239 stemmen goedgekeurd. De hoop dergenen, die met Méline, Ribot en dergelijke drijvers aan 't hoofd nog vóór de opening der wereldtentoonstelling een crisis pogden uit te lokken, is dus nogmaals beschaamd. Maar wel heeft 't gisteren een ogenblik gespannen, toen de prioriteit der motie, met welke de Regeering zich vereenigde, slechts een meerderheid van 11 stemmen verkreeg.

In de Figaro neemt Alfred Capus op aardige manier een loopje met die visschers in troebel water. Méline laat hij met een zijner medeleden een gesprek voeren hoe zij het zullen aanleggen. Dit lid zegt, dat een Kabinet-crisis juist nu héél moeilijk zou zijn op te lossen. Ja, zegt Méline, 't zou een bijna oneindige crisis wezen, en juist daarom zoo wenschelijk?

„Wat zegt gij, daarom zoo wenschelijk?" Ja zeker, is 't antwoord. Zijn we niet verplicht met de tentoonstelling aan onze miljoenen bezoekers alle mogelijke verstrooiingen en merkwaardigheden aan te bieden? En wat is eigenaardiger en opmerkelijker dan een flinke minister-crisis, die we zoo lang rekken en zoo felbewogen maken, dat er een President-crisis uit voortkomt. Dat zou inderdaad de gastvrijheid ten top voeren, niet waar? En daarom, waarde vriend, wil ik, 't koste wat 't wil, het Ministerie omverwerpen.

In Italië is het weer onrustig. De veiligheidscherven ontvangen in de Kamer een scherp verzet van links. Maar reeds gaf de oppositie wat toe, wijl zij begonnen was tegen de monarchie te reageren. Daarmede verkrachtte zij zich zelve. Terwijl zij nu alzo water bij haar wijn moet doen, slaat de Regeering intusschen haar slag!

NOORDTJII.

Buitenlandsche Kerken.

Prof. H. Beuker over het recht der kerk inzake de opleiding tot den dienst des Woords. In „de Gereformeerde Amerikaan" heeft Dr. Beuker, na zijn bezoek aan de Synode van Groningen, de zaak der opleiding, die daar behandeld was, besproken. Na medegedeeld te hebben, dat de poging tot vereeniging van beiderlei opleiding in de Geref. kerken mislukt is, bespreekt hij de bezwaren tegen den voorslag tot vereeniging ingebracht. In 't laatste nummer van genoemd tijdschrift toest hij de bestrijding tegen het voorstel tot vereeniging door de bewaring, dat de kerken 't beginsel „der vrije studie" op de Synoden te Dordrecht en Middelburg reeds hebben aangenomen.

Dr. B. stemt toe, dat in 1896 de vrije studie is toeestaan, evenals de Christ. Geref. kerk dit altijd gedaan heeft. De Gereformeerde kerken zijn nooit zoo bekrompen geweest als de Roomsche, die alleen als priesters aanneemt, wie op hare scholen opgeleid zijn; en als de Ned. Herv. kerk, die geen ander tot het examen toelaat, dan wie aan ééne der staatsacademiën gepromoveerd is, en alleen uit het buitenland door een „Colloquium doctum" een predikant aanneemt.

Zoo deden de Gereformeerden niet; als iemand goede getuigenissen had van leer en leven, werd hij tot het examen toegelaten zonder te vragen, waar hij zijne kennis had opgedaan. Vroeger deden de Gereformeerden dit te eerder, omdat zij geen eigen opleiding hadden en zij nooit de noodige zeggenschap over de staatscholen gehad hebben. Toen in 1834 velen terugkeerden tot de leer, tucht en dienst der vaderen en in den weg der Afscheiding de Gereformeerde kerk weer openbaar werd, gevoelden de uitgeleide kerken dadelijk, dat het hare taak was voor de opleiding van eigen Evange-

lie-dienaren te zorgen. De opleidings-klassen te Groningen, Hoogeveen, Arnhem en Schoonhoven werden opgericht. Gedreven door dat besef, werd de Theol. School te Kampen opgericht, die tot op dit oogenblik een kostelijk kleinood dier kerken gebleven is en bijna een halve eeuw de kerken van dienaren voorzien heeft. Die Theol. School staat onder opzicht en leiding der kerken; zij is haar eigen inrichting. De kerken benoemen de Hoogleraren en houden toezicht op het onderwijs en de examens door hare Curatoren.

De ruimhartigheid en welwillendheid der kerk, om tot de examens toe te laten, die elders hunne kennis hebben verkregen, is nooit toegepast met de bedoeling om het beginsel van eigen opleiding achteruit te zetten of opleiding aan niet kerkelijke inrichtingen met hare eigene gelijk te stellen.

Ook kan de kerk uit een wetenschappelijk maar bovenal uit een theologisch en praktisch oogpunt hare eigen inrichting het best vertrouwen. Wie uit de vrijgevigheid inzake de toelating tot de examens van hen, die elders gestudeerd hebben, afleidt, dat de kerken in dezen haar beginsel losgelaten hebben, vergist zich.

„En had men in 1892 bij de vereeniging van de twee kerkengroepen dadelijk doen blijken, dat men door den term „vrije studie" wilde verstaan hebben: volkomen gelijkstelling van rechten en van vertrouwen voor de opleidingen door particulieren als voor die van de eigen inrichting der kerken zelve, men kan zich verzekerd houden, dat alsdan de onderhandelingen van de zijde der Christ. Geref. kerk dadelijk en voorgoed zouden zijn afgebroken. Van de ineen-smelting ware alsdan niets gekomen. Dit eerstgeboorterecht mogen de kerken niet verkoopen, welken schotel vol moeskruiden men haar daarvoor ook aanbiede. En als men van de zijde der Doleantie ook nu nog dit beginsel wil doordrijven, dan vreezen wij, dat dit de punt zal zijn van een wig, welke de in 1892 getroffen vereeniging vroeg of laat weer doet splitsen."

Van het beroep op de vaderen, dat zij de vrije studie, ja de studie aan de staats-academiën hebben aangenomen en de examens aan de Classen hebben opgedragen, zegt Dr. Beuker, dat men in het oog moet houden, dat de kerken toen geen eigen kweekscholen hadden en rekenen moesten met het toen bestaande verband tusschen kerk en staat. Het Gereformeerde ideaal van de vrijheid en onafhankelijkheid der kerken had men toen nog niet bereikt zooals in onze eeuw.

Ook vindt Dr. B. het niet goed, dat de vrijgemaakte Gereformeerde kerken inzake de toelating en examinatie der dienaren zich weer binden aan bepalingen en gewoonten uit den tijd, toen de kerken de vrijheid misten.

Wil men naar het voorbeeld der vaderen de aan de eigen inrichting opgeleide candidaten door de Classis laten examineren, dan komt men volstrekt niet op betere Gereformeerde paden, en dan moet men ook eischen, dat de beroeping onder goede correspondentie met de burgerlijke Overheid geschiedt, want dat hebben de vaderen in éenen adem geëischt met de onderzoeking door de Classis.

Kiest de kerk zelf hare Professoren en ook uit elke Classis of Provincie hare Curatoren, die op 't onderwijs toezicht houden en mede-examinatoren aan heeft de kerk veel beteren waarborg, dat zij bewaarde mannen als dienaren verkrijgt, dan dat zij dit onderzoek door de Classis laat afnemen. Een examen door de Classis afnemen kan onmogelijk die waarborgen voor wetenschappelijkheid en betrouwbaarheid geven, welke een examen voor Professoren en Curatoren geeft.

Onze vaderen hebben het preparatoir examen uit nood aan de Classis opgedragen, omdat zij geen eigen inrichting hadden en aan den staat gebonden waren. Het kan ook nu niet anders, wat betreft candidaten, die aan ééne inrichting van particulieren, over welke de kerken geen zeggenschap hebben, zijn opgeleid. Dit deze eerst door een Classis onderzocht en beroepbaar gesteld moeten worden, spreekt van zelf. Dit moet echter niet geschieden met hen, die aan de eigen inrichting opgeleid en door de Hoogleraren en Curatoren der kerk geëxamineerd zijn. Sommigen noemen dat een vooruitschrijden en terugkeeren tot meer Gereformeerde paden, maar Dr. B. noemt dit een afleiden tot een meer gebrekkigen weg, omdat men daardoor tot regel stelt, wat onze vaderen uit nood hebben moeten doen.

Wij zien uit bovenstaande, dat onze aangelegenheden in het buitenland de aandacht trekken en onze practijken ook daar getoetst worden. Deze belangstelling hebben wij te waardeeren, en velen zullen met ons een ouden bekende als Prof. Beuker daarover gaarne willen hooren. Daarom brengen wij ook zijn woord in de hoogst belangrijke zaak der opleiding tot onze lezers.

SCHOLTEN.

De moeder van den Spaanschen officier-martelaar Matamoros is thans 97 jaar en hangt geheel af van Christelijke liefdadigheid. Toen haar zoon Manuel, om zijn Bijbelzelen met vrienden, in de gevangenis van Granada zat, vestigde zij zich in die stad om haar zoon te kunnen opzoeken. Eens toen de gevangenis-gouverneur haar zag weenen, zeide hij tot haar: „Indien uw zoon niet zoo hardvochtig voor u was, gelijk hij tevens een slechte zoon zijner moeder de kerk is, zou het hem gemakkelijker zijn uwe tranen te drogen." Donna Dolores antwoordde hem toen: „Indien mijn zoon ertoe kwam, om zijn Zaligmaker Jezus Christus te verloochenen, zou ik hem op mijn beurt verloochenen als mijn zoon." — De gouverneur wendde zich daarop zeer verbaasd tot Matamoros, hem zeggende: „Gij hebt ééne nobele moeder!"

We lazen dit althans wel kerkistische bericht. — Prof. Whittitt van het Baptistisch College te Louisville heeft zijn ontslag moeten nemen, omdat hij bewezen had, dat Roger Williams en de eerste Amerikaanse Baptisten niet alleen doopten door indompeling, maar ook andere vormen van doop goedkeurden en in practijk brachten.

GEREF. GYMNASIUM TE KAMPEN.

In Memoriam.

Het Gymnasium verbonden aan de Theologische School leed Zondag 25 Maart een gevoelig verlies door het plotseling overlijden van den leerling der tweede klasse

Hendrik Jan Marsman,

in den ouderdom van 19 jaar. Een gevaarlijke ziekte maakte reeds den 4en Febr. zijne opname in het gemeentelijk Ziekenhuis alhier noodzakelijk. Daar echter zijne ongesteldheid een gunstige wending nam, leefden we in de verwachting, dat hij spoedig weer aan de lessen zou kunnen deelnemen. Dit mocht echter niet zoo zijn. Zondag 1. l. openbaarden zich zeer ongunstige verschijnselen en des avonds reeds was zijn einde daar.

Met droefheid zagen wij Marsman heengaan. Door zijn opgewektheid maar tevens door zijn ernst en ijver had hij de harten van leeraren en medeleerlingen voor zich gewonnen, en ook voor de toekomst durfden we goede verwachting van hem koesteren. Het was dan ook een indrukwekkend oogenblik, toen de leeraren en leerlingen van het Gymnasium het stoffelijke overschot uitgeleide deden bij het vervoer naar Gramsbergen, waar de ter-aarde-bestelling zal plaats hebben. Dat hij heenging in de volle verzekering, dat hij Jezus toebehoorde, en dit ook in zijn leven en door zijn geduldig lijden betoonde, doet ons in het bestuur des Heeren berusten. Moge dit ook voor de diepbedroefde betrekkingen tot troost zijn.

Ook wenschen we hier een woord van dank uit te spreken aan de directrice en de pleegzusters van het Ziekenhuis voor de uitstekende verzorging, die hij gedurende zijn ziekte genoot. De buitengewone toewijding, die hij zoo zeer behoefde en die hij ruimschoots ondervond, zij hier uit naam van het geheele Gymnasium dankbaar vermeld.

Moge het vroegtijdig sterven van onzen leerling en medeleerling een roepstem voor ons allen wezen om steeds bereid te zijn.

Uit naam van de Leeraren en Leerlingen van het Gymnasium,
JOH. KARPELJN, Wn. Rector.
Kampen, 28 Maart 1900.

Alweer verloren de Gereformeerde kerken een harer dienaren des Woords in *Dr. H. Koers*, die 20 Maart te Ulrum in den ouderdom van 67 jaren overleed. *Dr. Koers* werd opgeleid aan de Theol. School te Kampen, en bediende achtereenvolgens van af 1862 de kerk te Aalten, van 1865 die te Ambt-Vollenhove, van 1866 die te Oldekerk en sedert 1869 de kerk te Ulrum. Onder zijne leiding opende destijds de Christ. Geref. moedergemeente te Ulrum de reeks van vijfjarige jubilees, welke de onderscheidene kerken van het begin der Afscheiding in 1834 vierden. De overledene mocht nog bij zijn leven zijn evangelie-arbeid mede voortgezet zien door twee zijner zonen als bedienaren des Woords in de Gereformeerde kerken.

Militair Tekuis te Kampen.

Ontvangen in dank van A. Gruis Sr. te Zaandam, van den verkoop van gebruikte postzegels f 1,48.

We zeggen dezen broeder hartelijk dank voor deze gift; hopen dat er meerdere broeders en zusters ons met hunne milde gaven mogen steunen, voor het goede doel, bevoegd voor onze militairen te Kampen.

Namens het Bestuur,
H. v. OLSI, Penningm.

Ingezonden.

Ter beëindiging.

Hooggeachte Redacteur,

Na het woord van Dr. H. H. Kuiper, Redacteur van de *Friesche Kerkbode*, in het vorig N^o van *de Bazin*, wil ook ik gaarne die pijnlijke zaak voor beëindigd houden. Omdat ik dit van harte kan doen, moet ik hierbij verklaren, dat ik ook den regel, waarin Dr. Kuiper van „verbittering" spreekt, mede opneem onder hetgeen hij mij verzocht als niet geschreven te beschouwen.

Niets zal mij voorts aangenamer zijn dan, voor zoover wij één zijn in den strijd der beginselen, met al de broederschouder aan schouder te staan, en, voor zoover wij nog verschillen, onvooroordeeld en zonder aanzien des persoons van elkanders gevoelens belangstellend kennis te nemen, en die te beoordeelen in broederlijke liefde.

Dan zal zelfs bestrijding, als die in 't een of ander, uit kracht der overtuiging en om 't gewicht der zaken, onvermijdelijk mocht wezen, aan onderlinge persoonlijke waardeering geen schade doen, en voor de belangen van Gods Koninkrijk meer nuttig zijn dan een gedwongen eenheidsvertoon.

'k Voeg er den wensch en de bede bij, dat het Gode genadiglijk moge behagen, om onzes lieven Zaligmakers wijl, door Zijn Geest ons en al de voorgangers en leden van de Gereformeerde Kerken hoe langer hoe nader te brengen tot elkander, in de ware eenheid en den waren vrede, door en naar Zijn Woord, onzen eenigen regel van geloof en wandel.

Met dankzegging voor de plaatsing,
Uw dr. broeder en mede-arbeider,
L. LINDEBOOM.

Kampen, 27 Maart 1900.

ADVERTENTIE.

Heden verblijde ons de Heere met de geboorte van een welgeschapen **ZOON**.

H. C. BAKKER.
W. C. BAKKER—
KRAMER.

ONSTWEDDE,
24 Maart 1900.

Heden werden wij door Gods goedheid verblijde met de geboorte van een welgeschapen **DOCHTER**.

A. M. DONNER,
V. D. M.
G. DONNER—
HESSELS.

AMERSFOORT,
22 Maart 1900.

Heden gaf de Heere ons zeer vroespodig een welgeschapen **DOCHTER**.
G. J. BREUKELAAR.
W. G. BREUKELAAR—
WISSINK.

HASSELT,
28 Maart 1900.

MEV. de Wed. VAN MANTGEM en Kinderen betuigen bij dezen hunnen hartelijken **dank** voor de vele blijken van belangstelling, ondervonden tijdens de ziekte en bij het overlijden van hunnen geliefden Echtgenoot en Vader, den Weleerw. heer Dr. J. VAN MANTGEM, in leven pred. te Harderwijk.
HARDERWIJK,
21 Maart 1900.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, tijdens de ziekte en het overlijden van onzen geliefden ondsten Zoon ondervonden, betuigen ondergeteekenden, mede namens hunne Kinderen, hartelijk **dank**.

W. GUNNINK.
E. GUNNINK—
VAN ITERSUM.

ZWARTENDIJK BIJ KAMPEN,
28 Maart 1900.

SOLI DEO GLORIA!

4 April a.s. is het de dag
waarop onze lieve Pa
RE HULS
voor 25 jaren zijn *Evangeliebediening* aanvaardde,
hetwelk wij Zondag 8 April
hopen te herdenken.

Zijne dankbare Dochters,
GARDINA ENRIJETTA HULS.
GEZINA HENRICA HULS.
Nieuw-Amsterdam,
28 Maart 1900.

Heden nam de Heere, na een smartelijk lijden tot zich, in den ouderdom van ruim 67 jaar, onzen geliefden Vader en Behuwdvader, den Weleerw. heer **HENDERIKUS KOERS**, in leven predikant bij de Geref. kerk te Ulrum.

HELDER,	N. H. KOERS, V. D. M. G. KOERS— HUIGES.
ULRUM,	H. KOERS, J. H. KOERS, V. D. M.
BRANDWIJK,	A. KOERS— BEUKEMA.
HAARLEM,	D. KOERS. E. P. KOERS— VAN ANDEL.
ULRUM,	20 Maart 1900.

Onze geliefde Leeraar **H. KOERS** is heden, na een smartelijk doch geduldig lijden, aan de gemeente ontvallen.

Eene bijna 32-jarige bediening van Zew. was velen ten zegen. Thans van alle aardsche smart ontheven, deelt hij in de hemelsche vreugde, door hem in zijn lijden zoo lijgend verbeid.

Deze gedachte trooste de nagelaten betrekkingen en stemde de gemeente tot biddenden ernst

Namens den Kerkeraad,
B. RITSEMA.
T. POP.

ULRUM,
20 Maart 1900.

Heden is in den ouderdom van 79 jaar in den Heere ont slapen onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder **Christina Paternella van Proosdij**.
Weduwe T. STAAL.
Uit eller naam,
S. STAAL.

BAAMBRUGGE,
22 Maart 1900.

Heden overleed te Kampen, na een smartelijk lijden, onze innig geliefde Zoon en Broeder **HENDRIK JAN MARSMAN**, in den ouderdom van 19 jaar.

Dat hij met stervende lippen mocht betuigen »'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheeden» troost ons in onze diepe smart.

WED. WILINK—
TIMMERMANS.
A. MARSMAN.
G. J. MARSMAN.
J. H. MARSMAN.
M. MARSMAN.
ANE (bij GRAMSBERGEN),
26 Maart 1900.

Heden werd ons aller Vriend **HENDRIK JAN MARSMAN**, lid onzer Vereeniging »Dicendo Discimus», na een smartelijk lijden van ons weggenomen, in den ouderdom van 19 jaar.

Moge het ontslapen in zijn Heere en Heiland, ons leeren ten alle tijde bereid te zijn.

Namens de Gymnasiasten-Vereen. »Dic. Disc.»
A. ROLLOOS, Pres.
S. O. LOS, Secr.
E. C. v. D. LAAN, Penn.
KAMPEN,
26 Mrt. 1900.

Heden bekrachte het den Heere tot Zich te nemen, na eene korte ongesteldheid van eenige dagen, in den ouderdom van 69 jaren, onze geliefde Moeder

Aagje Noordwest,
WED. G. GLAS
Het is ons tot blijdschap te mogen weten, dat zij nu juicht voor den troon van Gol.
N. KOEDIJK
geb. GLAS.
W. KOEDIJK.
Jb. GLAS.
H. GLAS
geb. v. D. MOLEN.
BROEK OP LANGENDIJK,
26 Maart 1900.

4% Geldleeningen ten laste der VEREENIGING TOT CHRISTELIJKE VERZORGING VAN KRANKZINNIGEN EN ZENUWLIJDERS IN NEDERLAND, GEVESTIGD TE UTRECHT.

Ten overstaan van den heer A. P. VAN DER VLUGT, notaris te Utrecht, zijn heden uitgeloot:

Van de 1e Geldleening.
1e Serie No 9 à f 1000,—
2e Serie » 45a en 46a à f 500,—
3e Serie » 9 à » 1000,—
4e Serie » 71b, 72b, 73b, 74b en 75b à f 100,—
No. 1c, 2c, 3c, 4c, 5c, 6c, 7c, 8c, 9c en 10c à f 50,—

Van de 2e Geldleening.
No 3, 97 en 98 à f 500,— » 1500,—
» 66a, 67a, 68a, 69a en 70a à f 100,— » 500,—

Van de 3e geldleening.
No 11b, 12b, 13b, 14b, 15b, 16b, 17b, 18b, 19b, 20b, 41b, 42b, 43b, 44b, 45b, 46b, 47b, 48b, 49b, en 50b à f 100,— » 2000,—

Van de 4e Geldleening.
No 11a en 12a à f 500,— » 1000,—
» 46 à » 1000,—

Van de 5e geldleening.
No 41, 47, 72 en 82 à f 1000,— » 4000,—
No 65a en 66a à f 500,— » 1000,—

Van de 14e Geldleening.
No 1, 5, 10, 17, 41, 71 en 157 à f 1000,— » 7000,—
No 121b, 122b, 123b, 124b, 125b, 126b, 127b, 128b, 129b en 130b à f 100,— » 1000,—

Deze obligatiën zijn betaalbaar bij de heeren VLAER & KOL, Bankiers te Utrecht, op 1 Mei 1900 met de verschoven rente tot dien dag, tegen inlevering der obligatiën met de onverschoven coupons.

De Penningmeester v/d Ver. tot Chr. verzorging van Krankz. en Zenuw. in Nederland,
S. VAN HEEMSTRA.

AMSTERDAM,
26 Maart 1900.

Een Bakkersknecht

van goede get. voorz. zijn werk ten deele verstaande, **zoekt tegen 1 Mei plaatsing** in een Geref. gezin. Te bevragen onder **No. 53** bij de Boekh. firma ARENTHORST & Zoon KAMPEN.

In een der grootste steden van ons land wordt in een **Christel. Boekhandel**, waar veel te leeren valt, **ter opleiding gevraagd, een net en ijverig**

JONGMENSCH, die lust heeft dit vak te leeren of zich verder daarin wenscht te bekwalen. Goede behandeling en **degelijke opleiding** worden verzekerd. Br. **lett. E.** aan den Uitgever van de *Bazuin* te KAMPEN.

TE KOOP voor **bijltiken prijs een zeer groote**

AMERIKAANSCH KACHEL, zeer geschikt voor groote zaal of kleine kerk. Te bevragen onder motto **„Helios”** aan den Uitgever van de *Bazuin* te KAMPEN.

STEENWIJKER BEDDENFABRIEK

Gezuiverde, Gewasschen en Gestoomde nieuwe Veeren, opgericht 1899, levert franco: No 1 **Het nieuwe Reclamebed**, bestaande uit 2 persoons veeren-b-d, inh. 50 pd. veeren, 30 pd in 't bed, 1 peluw 8 pd. en 4 kussens elk 3 pd., van ondoordringbare linnentijk, 1 wollen- of fantasiedeken, 1 gewatteerde en een moltondeken, overtrek voor bed en peluw, voor **f 35,—**.

No. 2 **Een extra 2-persoons Bed**, inhoudende 42 pd veeren, 26 pd. in 't bed, 1 peluw 6 pd., 4 kussens, elk 2 1/2 pd., van ondoordringbare linnentijk, 1 wollen of fanta-iedeken, 1 gewatteerde en 1 moltondeken, overtrek voor bed en peluw; ook alles te zamen voor **f 35,—**.

Wie nu een van deze koopt, ontvangt voor f 2,— 2 halve matrassen toe.

VEEREN à 35, 40, 45, 50, 60, 70, 80, 100 en 120 cent het pond.

Prima zilver Kapok. Wie nu een **Kapokbed** verlangt, ontvangt bed, peluw en 2 kussens, storetijk en 1 wollen- of fantasiedeken, 1 gewatteerde en 1 moltondeken en overtrek voor bed en peluw, voor **f 25,—**.

Ieder Bed wordt in een kist verpakt. Er is nog nooit enige aanmerking gemaakt.

Met aanbeveling,
J. KETEL RZ.,
Z/z. Markt, Steenwijk.
P.S. Veeren tot in de fijnste soorten voorradig, rembours, vrij zicht en monsters Gratis.

Bij ZALSMAN te KAMPEN is verschenen:

VIER- EN FEESTDAGEN ACHT LEERREDENEN

DOOR
J. J. Westerbeek van Eerten B.J.
Pred. te Kampen.
Prijs f —,75.

Wat zegt de Schrift?

Onder dezen titel verschijnt bij Gez. MEERBURG te HEUSDEN een Maandblad tot bevordering van het rechte lezen en uitleggen van Gods Woord, 16 bl. v. 2 kol. royaal 80. met omslag; f 1,50 p. jaar; onder red. van Prof. L. LINDEBOOM No 1 is. op aanvraag, ter kennismaking te bekomen bij den uitgever. Wie vijf abonnees bezorgt, ontvangt den eerst-n jaargang gratis. Advertentiën 10 ct. per regel; bij abonnement, minder.

Spoedige opgave van intekening wordt vriendelijk verzocht.

Bij den uitgever G. F. CALLENBACH te Nijkerk verschenen zoeven de volgende Zondagsschooluitgaven voor het

Paascheest:

JOHANNA. Een overwonnen vijand f 0,15.
KLOPPERS. Gekoekt met zijn bloed » 0,15.
HOOGENBIJK. Uit grootvaders jeugd » 0,15
JOHANNA. Waarom Willem altijd zijn ve sje kent . . . » 0,15.

Men vrage den nieuwen Catalogus (voorjaar 1900), die behalve de vroeger verschenen Panschboekjes en andere Zondagsschooluitgaven, de buitengewoon voordeelige voorwaarden vermeldt, waarop deze boekjes ter uitdeeling verkrijgbaar zijn.

Alle schied boekhandelaars nemen bestellingen aan.

Ter uitdeeling aan kinderen op Zondagsscholen worden aanbevolen de **Gekleurde Cents-Prenten** over de Bijbelsche Geschied. O. & N. Test Bij toezending van het bedrag worden ze franco verzonden door ZALSMAN te Kampen.

Bij J. H. BOS te KAMPEN is verschenen:

HET HUISBEZOEK
DOOR
P. BIESTERVELD,
Hoogleraar aan de Theol. School.
Prijs ingen. f 1,90, geb. f 2,50.

Tijdelijke Opruiming.

TEN KATE.
Nieuwe bloemlezing **POEZY**, uit de Dichtwerken. 8 deelen f 1,40. Ieder deel 120 blad. Franco thuis op ontvangst van postwissel, motto »TEN KATE» door **T. SLAGTER**, Uitgever, Kollum.

Bij ZALSMAN te KAMPEN is verschenen:

FEESTSTOFFEN
DOOR
S. VAN VELZEN,
in leven Hoogleraar aan de Theol. School.
TWEDE DRUK. 289 BLAUZ. f 1,00
Deze beroemde bundel Feeststoffen kostte vroeger f 1,75. De tweede druk, met zeer duidelijke letter, slechts **f 1,00**. Alle Boekh. nemen bestellingen aan. Na ontvangst van postwissel **f 1,—** wordt het franco verzonden door den uitgever.

Bij J. BIJLEVELD te UTRECHT ziet het licht:

J. A. RUIJS.
Het leerbegrip van het Sacrament des H. Doops volgens Gods Woord.
Prijs 25 cent.

VEREENIGING CHRISTELIJKE BIBLIOTHEEK

gevestigd te Nijkerk.

Leden verscheen als 4e deel van den 3en jaargang:

VOOR VRIJHEID EN RECHT

door A. v. d. FLIER.
25 1/2 vel = 408 bladzijden.
Prijs f 2,50 ingen.; f 2,90 geb.

De contributie voor leden der vereeniging is f 5,— per jaar, waarvoor elk lid minstens 100 vel druks ontvangt. Zij betalen dus slechts f 0,05 per vel, d. i. voor het heden verschenen boek f 1,27 1/2 ingeh.; f 1,62 1/2 geb. Wie zich thans bij zijn boekhandelaar of bij den uitgever als lid laat inschrijven ont angt onmiddellijk

dl. 1. SCHRÖDER: *Op Jezus zien*,
dl. 2. MANN: *Dominieestypen*,
dl. 3. *Onze Christelijke feestdagen*,
dl. 4. v. d. FLIER: *Voor vrijheid en recht*, en de volgende deelen geregeld bij verschijning.

Het uitvoerige prospectus wordt op aanvraag onmiddellijk toegezonden door den uitgever

G. F. CALLENBACH te NIJKERK.

Bij ZALSMAN te KAMPEN is verschenen:

DENKT AAN UWE BELIJDENIS.

Een woord aan jeugdige leden der gemeente, na het afleggen hunner geloofsbelijdenis,
DOOR

W. H. GISPEN.
Prijs 25 Cent; 10 Ex. à 22 1/2 Ct.
25 Ex. à 20 Ct; 50 Ex. à 17 1/2 Ct.
100 Ex. à 15 ct.

BESTUUR EN AANMOEDIGING

VOOR IEDER die ernstig de zaligheid zoekt.

DOOR
J. A. JAMES.
Vierde druk. 60 cent.
Bij getallen tegen verminderten prijs.

Samenspraken

Voor Christel. Jongel. Vereen.
Engeland—Transvaal. 1 ex. 20 cts., 4 ex. 70 ct.

De aanleiding tot den oorlog tusschen Engeland en de Boeren-Republieken. 1 ex 25 cts., 7 ex. f 1,40.

Leerplicht of niet? 1 ex. 25 cts., 4 ex. 85 ct.

Voor Chr. Jonged. Vereen.
Eene uithuizige Moeder. 1 ex. 25 cts., 5 ex. f 1,—.

De Naai-juffrouw. 1 ex 20 cts., 5 ex. 80 cts.

Vollidige lijst Samenspraken en Gedichten op aanvraag gratis te bekomen.
T. SLAGTER,
Kollum. Uitgever.

AANBESTEDING.

De architect **K. HOEKZEMA**, te Groningen, wenscht, namens het bestuur van de Vereeniging »TOT CHRISTELIJKE VERZORGING VAN KRANKZINNIGEN EN ZENUWLIJDERS IN NEDERLAND», gevestigd te Utrecht, op **MAANDAG 9 April 1900**, des namiddags om 2 uur, in het »MILITAIR TEHUIS» te Groningen,

aan te besteden:
Het bouwen van drie afzonderlijke PAVILJOENEN, een WASCHHUIS, twee BEZUZZINGEN, eene RIOLEERING met ZINKPUTTEN enz. op »Denneoord» te Zuidlaren, provincie Drente, met de levering van al het daartoe benoodigde.

Het BESTEK met 5 TEEKENINGEN is te verkrijgen à **f 4,00**, franco per post **f 4,10**, ten kantore van den architect, **Muurstraat No. 1**, Groningen, alwaar tevens INLICHTINGEN zijn te bekomen, dagelijks, des morgens van 11—12 en des avonds van 5 1/2—6 1/2 uur.

De 1ste aflevering van een interessant boek verscheen zoo even bij den Uitgever **JAC. C. VAN DER STAL**, Utrecht:

Het Land van Kruger en Steijn,

Transvaal en Oranje-Vrijstaat

J. N. VAN HESTEREN.

DOOR
SCHRIJVER VAN: *Mijlpalen in onze Gesch.; Hoofdpersonen uit de Algem. Gesch. in verband met de Vaderl. Gesch.; Merkwaaardige personen uit de Middel-eeuw* enz.

Geen studie-boek, maar een echt populair werk. Zeer volledig: de lotgevallen van de Boeren vanaf de landing aan de Kaap de Goede Hoop tot op den dag van heden. Een geschiedenis van strijd, van bloed en tranen, maar tevens van heerlijke uitkomsten. De tegenwoordige oorlog wordt volledig beschreven, terwijl het tevens voorziet in de diepgevoelde behoefte aan meer kennis omtrent het verleden der Boeren. Schoone levendige stijl. Geen verdrinking, zuiver historie.

Vijf en twintig afleveringen à 10 cents. — Om de 14 dagen 1 afl. — Flink formaat, goed papier, duidelijke letter — Rijk geïllustreerd: platen, portretten, kaarten. — Gratis een duidelijke in kleuren gedrukte kaart van het Land van Kruger en Steyn met in de hoeken een portret van de beide presidenten. — Schoone teekening op den omslag. — Om de 5 afl. wordt over 50 cts. gedisponeed. — Alles te zamen kost dus slechts f 2,50.

N.B. Men vrage het geïllustreerd prospectus gratis aan zijn Boekhandelaar of aan den Uitgever.

Bij D. A. DAAMEN te ROTTERDAM

is verschenen: een belangrijke nieuwe uitgaaf, welke bij de meeste Boekhandelaars voorhanden is en ter inzage te bekomen n.l. het **EERSTE** deel van

Het Leven van C. F. Spurgeon
een werk, dat ongetwijfeld ieder die belangstelt in de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan, gaarne zal willen bezitten. Wie kennis maakte met de voortreffelijke geschriften van dezen prediker bij uitnemendheid, die voor zeer velen ook in ons land ten zegen is gesteld en duizenden heeft getrouwt en gesticht, zal zeker van zijn zoo rijk begenadigd, merkwaardig leven iets meer willen weten.

Welnu, bovenvermeld boek bevat daarvan de uitvoerige geschiedenis, door hemzelf beschreven, met platen en portretten versierd, tegen uiterst lagen prijs.

Men vrage bij zijn Boekhandelaar of den Uitgever het Prospectus aan, waarin alle bijzonderheden zijn vermeld.

Bij G. F. CALLENBACH te Nijkerk verscheen:

CATALOGUS VAN BOEKWERKEN,

geschikt als geschenken aan **nieuwe leden der Christelijke Gemeente**

waarin, om de keuze gemakkelijk te maken, een korte beschrijving van den inhoud der boeken gegeven wordt

Op aanvraag wordt deze Catalogus aan belangstellenden gratis en franco toegezonden.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen: Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:
Door den heer P. Human Jr te Melisart f 40; door den heer M. W. Camping te Exmorra f 5,50; door den heer H. Bouma te Rouveen f 1.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit.)
Van de Geref. kerk te Bozum f 7,20; van idem te Koudum f 12,02; van idem te Oudega f 9,60; van idem te IJlst f 12,50; van idem te Thesinge f 8,10; van idem te Heteren (berplaatst) f 2,66.

Voor de Medische Faculteit:
Door Da. F. Drost te Vlaardingen, collecte op den Universiteitsdag f 32,04.

Voor de Bibliotheek:
Van den schrijver: Het Huisbezoek, door P. Biesterveld.
Van het moderamen: Acta der Generale Synode van de Geref. Kerken in Nederland, gehouden te Groningen, 1899.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. Penningmeester.

Stoomdruk van ZALSMAN te Kampen.

Boek- en Handelsdrukkerij

VAN DE
Uitgeversmaatschappij »DE VECHT»
Breukelen. Direct. P. MOBACH.
(Uitgave van het Geref. Traktatgenootschap »FILIPPUS»)
Beveelt zich beleeft aan voor de levering van alle voorkomende drukwerken.
Fraai werk. Vlugke bediening. Concurrerende prijzen.